

Asia: VN/25829/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Poliisihallituksen lausunto rahanpesusääntelyn osittaisuudistuksesta

Asia

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (Rahanpesusääntelyn osittaisuudistus, valtiovarainministeriön julkaisuja - 2021:45).

Poliisihallitus on osallistunut rahanpesusääntelyn osittaisuudistuksen valmistelleen työryhmän työhön, joka on valmistellut lausuttavana olevan ehdotuksen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen lainsäädännön muuttamiseksi. Työryhmän ehdotus on yksimielinen. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi olevat ehdotukset ovat Poliisihallituksen näkemyksen mukaan pääosin kannatettavia.

Työryhmä ehdottaa, että rahanpesulakiin lisättäisiin epäilyttävän liiketoimen, asiakkaan ja asiakassuhteen määritelmät sekä laajennettaisiin poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön määritelmää. Asiakkaan tuntemista koskevia velvoitteita muutettaisiin sekä tehtäisiin täsmennyksiä asiakkaan tuntemiseen.

Työryhmä ehdottaa, että rahanpesun selvittelykeskukselle annettaisiin oikeus saada pyynnöstä rahanpesulakia valvovan viranomaisen laatima riskiarvio sekä lisättäisiin lakiin ilmoitusvelvollisen riskienhallintaa koskevia vaatimuksia.

Työryhmä ehdottaa, että rahanpesulakia valvoville viranomaisille annettaisiin toimivalta valvoa, ilmoitusvelvollisten pakotesäätelyn noudattamista. Valvojilla olisi myös oikeus tehdä virtuaalisia tarkastuksia. Lisäksi laskettaisiin rikemaksun alarajaa 1000 euroon ja annettaisiin asianajajayhdistykselle oikeus antaa sitovia määräyksiä rahanpesulain nojalla.

Lisäksi Rikosseuraamuslaitos ja Maahanmuuttovirasto lisättäisiin rahanpesulain mukaisiksi huolehtimisvelvollisiksi.

Lausunto on pyydetty antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Lausunto

Poliisihallitus lausuu asiassa seuraavaa:

Tausta ja vaikutusten arviointi

Tausta

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan sen taustalla ovat Euroopan komission huomiot Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta eli niin sanotun neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanosta. Lisäksi hallituksen esityksen taustalla ovat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n alaisen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisessa työryhmässä Financial Action Task Forcessa eli FATF:n maa-arvioinnissa tehdyt huomiot. Tässä esitysluonnoksessa ehdotetaan sellaisia lainmuutoksia, joilla saatetaan kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sääntely vastaamaan FATF:n suosituksia. Poliisihallitus pitää kannatettavana, että Euroopan komission ja FATF:n esittämiin huomioihin tartutaan kansallisella lainsäädännöllä.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan valtiovarainministeriö on kartoittanut keskeisiltä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen viranomaisilta ja muilta toimijoilta mahdollisia

rahanpesulainsäädännön muutostarpeita kevään ja kesän 2020 aikana. Poliisihallitus pitää tätä toimintatapaa hyvänä.

Poliisihallitus on työryhmätyön aikana tuonut esille yksityiskohtaisia näkemyksiä tarvittavista lainmuutoksista ja täydennyksistä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyvään lainsäädäntöön. Poliisihallituksen kommentit ovat huomioitu osittain nyt lausuttavana olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan rahanpesulain 7 luvun 1 §:ssä valvomaan säädetyillä valvontaviranomaisilla ja asianajajayhdistyksellä on käytännön valvontatehtäviä suorittaessaan mahdollisuus havaita lainmuutostarpeita voimassa olevaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin. Poliisihallitus valvoo rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017, jäljempänä rahanpesulaki) nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista kyseisen lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun rahapeliyhteisön osalta sekä 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun elinkeinonharjoittajan ja yhteisön osalta, joka välittää osallistumismaksuja ja ilmoituksia 1 luvun 2 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun rahapeliyhteisön tarjoamiin rahapeleihin. Mainituilla elinkeinonharjoittajilla ja yhteisöillä viitataan Veikkaus Oy:n osalta sen käyttämiin asiamiehiin. Poliisihallitus valvoo rahanpesulain nojalla Veikkaus Oy:tä ja sen käyttämiä asiamiehiä.

Poliisihallitus teki työryhmätyön aikana muutosehdotuksen Veikkaus Oy:n käyttämien asiamiesten eli elinkeinonharjoittajien ja yhteisöjen aseman selkeyttämiseen, mutta asian laajuuden sekä aikataulun johdosta valtiovarainministeriö päätti rajata asian pois tästä hallituksen esityksen luonnoksesta. Tällä hetkellä asiamiehet eivät ole rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 5 kohdan määritelmän mukaisia ilmoitusvelvollisia eivätkä rahanpesulain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisia kolmansia osapuolia.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan, vaikka nykyisen rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla rahanpesulain 3 ja 4 luvun säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan asiamiehiin, asiamiesten asema ja velvollisuudet jäävät joiltain osin kuitenkin epäselväksi. Rahanpesulain 3 luvun 7 §:n 6 momentin mukaan rahapeli-toiminnan osalta valvontaviranomainen voi katsoa, että rahapeliyhteisö ilmoitusvelvollisena täyttää kyseisessä pykälässä säädetyt edellytykset, jos sen puolesta toimiva 1 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja tai yhteisö, joka välittää rahapeleihin liittyviä osallistumisilmoituksia ja -maksuja, noudattaa 3 luvun 1, 2 ja 10 §:n säännöksiä asiakkaan tuntemisesta, ja jos rahapeliyhteisö saa tältä viipymättä asiakkaan tuntemistiedot ja asiakkaan henkilöllisyyden todentamistiedot. Asiamiehiltä edellytetään rahanpesulain 3 luvun 7 §:n 6 momentin mukaisesti vain rahanpesulain 3 luvun 1, 2 ja 10 §:n noudattamista. Lisäksi Poliisihallitukselle on jäänyt epäselväksi, mitä tarkoitetaan rahanpesulain 3 luvun 7 §:n 6 momentin "valvontaviranomainen voi katsoa" -kohdalla. Muun muassa tämän vuoksi Poliisihallituksen mukaan asiamiesten asemaa tulisi selkeyttää heti seuraavassa mahdollisessa rahanpesulain muutoksessa.

Vaikutusten arviointi

Hallituksen esityksen luonnoksessa on arvioitu hallituksen esityksen vaikutuksia viranomaisten toimintaa. Hallituksen esityksessä ehdotetaan Finanssivalvonnan, Poliisihallituksen, Patentti- ja rekisterihallituksen, aluehallintoviranomaisen ja asianajajayhdistyksen valvonta- ja seuraamusvaltuuksia laajennettavan siten, että valvojilla olisi toimivalta valvoa, että niiden valvottavat, jotka ovat rahanpesulain mukaisia ilmoitusvelvollisia, ovat järjestäneet toimintansa pakotteisiin liittyvien jäädyttämisvelvoitteiden edellyttämällä tavalla. Samoin hallituksen esityksessä todetaan, että ehdotetulla toimivallan laajennuksella olisi merkittäviä vaikutuksia valvojien toimintaan. Tehtävä olisi valvojille kokonaan uusi ja sen hoitaminen edellyttäisi erityisosaamista erityisesti EU-pakotteista, joilla pannaan täytäntöön myös YK:n turvallisuusneuvoston asettamat pakotteet. Hallituksen esityksessä on tuotu ilmi, että Poliisihallitus on arvioinut uusien tehtävien aiheuttamaksi resurssitarpeeksi 0,5-1 henkilötyövuotta. Poliisihallitus täsmentää, että tämä on Poliisihallituksen arpajaishallinnon resurssitarve.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan edellä mainittujen resurssivaikutusten lisäksi uusista tietoteknisistä ratkaisuista voi aiheutua myös välillisiä kustannuksia, joiden tarkempi arviointi on tällä hetkellä mahdotonta.

Hallituksen esityksen luonnoksessa virtuaalisten tarkastusten lisäämisellä lakiin arvioidaan tehostettavan valvontaviranomaisten ja asianajajayhdistyksen toimintaa tarkastusten osalta. Valvontaviranomaisille aiheutuvista kustannuksista on esitetty erilaisia arvioita. Yhtäältä arvioidaan, että virtuaalisten tarkastusten suorittaminen ei lisää kustannuksia valvontaviranomaisille. Toisaalta tuodaan esille, että tarkastusten tekeminen voi aiheuttaa joitakin kustannuksia esimerkiksi datahuoneeseen liittyvien lisenssien ostamisen tai henkilöstön kouluttamisen johdosta, mutta toisaalta tarkastusten kokonaiskustannukset saattaisivat pienentyä tarkastusten nopeutumisen myötä. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan valtionhallinnon tietotekniset järjestelmä uudistukset, mahdolliset auditoinnit ja lisenssit tulisivat aiheuttamaan kustannuksia valvovalle viranomaiselle. Toisaalta viranomainen voi itse päättää tarkastuksen teknisestä toteutuksesta ja käyttöön otosta. Poliisihallitus kannattaa virtuaalisen tarkastuksen lisäämistä lakiin.

Ehdotetut muutokset rahanpesulakiin

1 luku Yleiset säännökset

Epäilyttävän liiketoimen määritelmä

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta 20, jossa määriteltäisiin epäilyttävä liiketoimi. Epäilyttävällä liiketoimella tarkoitettaisiin uuden määritelmän mukaisesti asiakkaan epätavallisia liiketoimia, joiden perimmäistä tarkoitusta tai tavoitetta ilmoitusvelvollinen ei ole kyennyt selvittämään, taikka asiakkaan liiketoimia, jotka selvityksen jälkeen vaikuttavat epätavallisilta ilman asianmukaista perustetta.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan uusi ehdotettu epäilyttävän liiketoimen määritelmä ei ole selkeä ja johdonmukainen hallituksen esityksen luonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden kanssa. Tässä hallituksen esityksen luonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa tuodaan esille muun muassa, että Ilmoitusvelvollisen ei tarvitse epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittaessaan tietää, onko kyse mahdollisesta rahanpesusta, terrorismin rahoittamisesta tai jostain muusta rikollisesta toiminnasta. Ilmoitusvelvollinen on velvollinen ilmoittamaan siitä, että se oman kokemuksen ja asiakkaan tuntemisen perusteella epäilee, että jotain epäilyttävää ja mahdollisesti laitonta on käynnissä, mutta sen ei tarvitse tietää tarkemmin, mistä on kyse.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan epäilyttävän liiketoimen uudessa määritelmässä ilmoitusvelvollisia vaaditaan selvittämään liiketoimen perimmäinen tarkoitus ja tavoite. Jos tällä tarkoitetaan sitä, että ilmoitusvelvollisen tulee selvittää liiketoimen todellinen tarkoitus tai päämäärä, tämä voi käytännössä olla monille ilmoitusvelvollisille sekä myös esimerkiksi Veikkaus Oy:n asiamiehille mahdotonta. Poliisihallituksen mukaan ilmoitusvelvollisten tai Veikkaus Oy:n asiamiesten ei tarvitse epäilyttävästä liiketoimesta ilmoittaessaan tietää, onko kyse mahdollisesta rahanpesusta, terrorismin rahoittamisesta tai jostain muusta rikollisesta toiminnasta. Riittää, että ilmoitusvelvollinen tai Veikkaus Oy:n asiamies epäilee, että jotain epäilyttävää ja mahdollisesti laitonta on tapahtunut, tapahtuu tai tulee tapahtumaan, mutta sen ei tarvitse tietää tarkemmin, mistä on kyse.

Hallituksen esityksen 228/2016 vp (s.111) epäilyttävää liiketoimea koskevassa kohdassa todetaan myös, että varojen alkuperän ja liiketoimen todellisen luonteen selvittäminen kuuluu rahanpesun selvittelykeskuksen tehtäviin ja vasta mahdollisessa esitutkinnassa voidaan tarkemmin selvittää, mitä rikosoikeudellisia tunnusmerkistöjä teko täyttää.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan epäilyttävän liiketoimen määritelmän muotoilua voisi yksinkertaistaa ja selkeyttää esimerkiksi niin, että epäilyttävällä liiketoimella tarkoitettaisiin a) asiakkaan epätavallisia liiketoimia, joiden ilmoitusvelvollinen epäilee olevan ilman asianmukaista perustetta; tai b) asiakkaan epätavallisia liiketoimia, joilla ei ole ilmoitusvelvollisen havaintojen mukaan asianmukaista perustetta. Näiden määritelmien mukaan ilmoitusvelvollisten tulisi kiinnittää huomiota kaikkiin epätavallisiin liiketoimiin, joilla ei ole ilmoitusvelvollisen tiedossa olevaa asianmukaista perustetta. Ehdotettu a tai b muotoilu olisi selkeämpi ja johdonmukaisempi nykyisen hallituksen esityksen luonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden kanssa.

2 luku Riskiarviot ja riskienhallintamenetelmät

Valvojakohtaisen riskiarvion toimittaminen rahanpesun selvittelykeskukselle

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan rahanpesulain 2 luvun 2 §:n 4 momenttiin lisättäväksi säännös siitä, että valvontaviranomaisen ja asianajajayhdistyksen laatima valvojakohtainen riskiarvio on toimitettava salassapitosäännösten estämättä rahanpesun selvittelykeskukselle pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että rahanpesulain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun valvontaviranomaisen, eli Finanssivalvonnan, Poliisihallituksen, Patentti- ja rekisterihallituksen sekä aluehallintoviraston sekä asianajajayhdistyksen tulisi luovuttaa laatimansa riskiarvio rahanpesun selvittelykeskukselle pyynnöstä. Riskiarvio tulisi luovuttaa ilman aiheetonta viivytystä.

Poliisihallitus pitää hallituksen esityksen ehdotusta kannatettavana. Poliisihallituksen näkemyksen mukaan rahanpesun selvittelykeskuksella on merkittävä rooli rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä kansallisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta katsottuna. Tämän vuoksi yhteistyö on erittäin tärkeää.

Riskienhallintamenetelmät ja niihin liittyvien mallimenetelmien kuvaaminen

Hallituksen esityksen luonnoksessa ehdotetaan rahanpesulain 2 luvun 3 §:n otsikkoa Ilmoitusvelvollisen riskiarvio täydennettäväksi siten, että siihen lisättäisiin maininta ilmoitusvelvollisen riskienhallintamenetelmistä. Pykälä sisältää sekä riskiarvion laatimista, että riskienhallintamenetelmiä koskevia vaatimuksia. Täydennyksen jälkeen otsikko vastaisi paremmin pykälän sisältöä.

Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi komission osoittaman neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon puutteen johdosta. Pykälän 2 momentin 1 kohtaa täydennettäisiin lisäämällä siihen käytettävien riskienhallintamallien kuvaaminen ja todentaminen sekä kehittäminen. Vaatimuksen mukaan, jos ilmoitusvelvollinen käyttää riskinarviointia, riskiluokittelua, jatkuvaa seurantaa tai muita menettelyjä varten luotuja mallimenetelmiä, sen tulisi luoda toimintatavat myös mallimenetelmiin liittyvien riskien hallitsemiseksi. Mallimenetelmiin liittyvien riskien hallitsemiseksi luotujen toimintatapojen tulee arvioida mallien toimivuutta ja laatua.

Poliisihallitus on antanut aiemmin 19.11.2020 lausunnon valtiovarainministeriön lausuntopyyntöön (VN/813/2020-VM015:00/2020) hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Tässä edellä mainitussa lausunnossa Poliisihallitus ilmaisi, että olisi tärkeää selventää, mitä

mallimenetelmillä tarkoitetaan. Myöskään tästä hallituksen esityksen luonnoksesta tai sen perusteluista ei selviä mitä niillä tarkoitetaan.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan mallimenetelmät tulisi selventää esimerkiksi hallituksen esityksen perusteluissa, koska ilmoitusvelvolliset tulevat kääntymään valvojen puoleen rahanpesulakiin liittyvissä epäselvissä tilanteissa pyytäen ohjeistusta ja neuvontaa.

3 luku Asiakkaan tunteminen

Asiakassuhteen määritelmän vaikutukset

Hallituksen esityksen luonnoksen säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 74) tuodaan esille, että rahanpesulain 3 luvun 2 §:n 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi vakituisen ja satunnaisen asiakkaan erottelu. Perustelujen mukaan muutos selventäisi pykälän tulkintaa. Kyse olisi kansallisesta ratkaisusta, joka ei perustu neljänteen rahanpesudirektiiviin tai FATF:n suositukseen. Muutosedotuksen mukaan asiakkaan määritelmä lisättäisiin rahanpesulain 1 luvun 4 pykälän 1 momentin uudeksi 21 kohdaksi ja asiakassuhteen määritelmä uudeksi 22 kohdaksi. Poliisihallituksen teknisen tulkinnan mukaan kirjauksessa on mahdollinen virhe ja sillä tarkoitetaan ilmeisesti asiakkaan määritelmän osalta uutta kohtaa 22 ja asiakassuhteen määritelmän osalta uutta kohtaa 23.

Hallituksen esityksen luonnoksen mukaan rahanpesulain 1 luvun 4 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi kohta 23, jossa määriteltäisiin asiakassuhde. Asiakassuhteella tarkoitettaisiin sopimussuhdetta, jonka perusteella ilmoitusvelvollinen tarjoaa tavaroita tai palveluita asiakkaalle ja jonka otaksutaan sopimussuhteen alkuhetkellä olevan pysyvä tai tulevan pysyväksi tai joka tulee pysyväksi yksittäisten liiketoimien tiheyden, säännöllisyyden tai keston taikka muiden ilmoitusvelvollisen riskiperusteisen arvioinnin perusteella merkityksellisten seikkojen perusteella tai joka voidaan muuten rinnastaa pysyväisluontoiseksi liiketoimeksi.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan ehdotettu rahanpesulain 3 luvun 2 §:n 1 momenttiin tehtävä uusi kirjaus ”Ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys asiakassuhdetta perustettaessa”, ei selvennä kyseisen lainkohdan tulkintaa. Uuden kirjauksen mukaan ilmoitusvelvollisen on tunnistettava asiakkaansa ja todennettava tämän henkilöllisyys aina asiakassuhdetta perustettaessa. Pykälän tulkinnan selkeyttäminen edellyttää, että lukija ymmärtää, mitä asiakassuhteella tarkoitetaan. Hallituksen esityksen luonnoksessa asiakassuhteella tarkoitettaisiin pysyvää tai pysyväksi tulevaa asiakassuhdetta. Poliisihallituksen tulkinnan mukaan yksittäinen asiakastapahtuma ei siten välttämättä muodosta asiakassuhdetta.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan arkielämässä saatetaan yksittäinenkin asiakastapahtuma, kuten ostostapahtuma, mieltää asiakassuhteeksi, joten uusi määritelmä yhdessä 3 luvun 2 §:n 1 momentin sanamuodon kanssa saattaa aiheuttaa sekaannusta. Samoin Poliisihallitukselle on epäselvää, miten ilmoitusvelvollinen pystyy aina tapauskohtaisesti tunnistamaan tämän määritelmässä olevan ns. pysyvän tai pysyväksi tulevan asiakassuhteen. Olisiko asiakkailta oltava jokin kanta-asiakaskortti tai vastaava? Miten muuten sadoista tai tuhansista ihmisistä ilmoitusvelvollinen voisi tunnistaa määritelmän mukaisen asiakassuhteen? Jos ilmoitusvelvollisen otaksuminen pysyvistä tai pysyväksi tulevasta asiakassuhteesta koetaan käytännössä ilmoitusvelvollisen taholta hankalaksi, voi uusi määritelmä johtaa tilanteeseen, jossa jokainen asiakas on tunnistettava ja tämän henkilöllisyys todennettava.

8 luku Hallinnolliset seuraamukset

Veikkaus Oy:n asiamiesten myyntipaikoissa myydään Veikkaus Oy:n tarjoamia rahapelejä useille miljoonille ihmisille vuosittain. Asiamiehet suorittavat rahanpesulain 3 luvun 2 §:n mukaisia asiakkaan tunnistamiseen ja henkilöllisyyden todentamiseen liittyviä toimenpiteitä ja samalla asiamiehet voivat havaita myös epäilyttäviä liiketoimia. Asiamiehet ovat velvollisia tekemään viipymättä ilmoituksen epäilyttävästä liiketoimesta rahanpesulain 4 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti ja ne voivat tehdä tämän ilmoituksen 4 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan rahapeliyhteisön kautta. Vastuullinen ja asianmukainen asiamiestoiminta on ensiarvoisen tärkeässä roolissa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä. Nykyisen rahanpesulain nojalla asiamiehille ei voida Poliisihallituksen tulkinnan mukaan määrätä käytännössä mitään hallinnollisia seuraamuksia. Jotta valvonta olisi riittävän tehokasta ja vaikuttavaa, Poliisihallituksen näkemyksen mukaan hallinnollisten seuraamusten ulottamista koskemaan myös asiamiehiä tulisi harkita uudelleen heti seuraavassa rahanpesulain muutoksessa.

Lopuksi

Nyt käsillä olevassa rahanpesusääntelyn osittaisuudistuksessa muutosten vaikutukset kohdistuvat pääsääntöisesti muihin toimijoihin, erityisesti ilmoitusvelvollisiin, kuin poliisiin ja rahanpesun selvittelykeskukseen. Poliisin rikostorjunnan kannalta rahanpesulainsäädännön uudistamisessa keskeiset tarpeet liittyvät erityisesti tiedonvaihdon esteiden purkamiseen, joita ei nyt huomioitu työryhmätyön aikana.

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä (11.6.2020) ”Kansalliseksi harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiaksi ja toimenpideohjelmaksi 2020-2023” on asetettu yhdeksi toimenpiteeksi (4.2) se, että selvitetään kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnassa ilmenevät tietojenvaihtoon liittyvät esteet ja tarpeet.

Aikataulun osalta on todettu, että asia hanke tulisi toteuttaa kiireellisenä. Poliisihallituksen käsityksen mukaan valtiovarainministeriöllä on ollut edellisen periaatepäätöksen toimeenpanoon liittyen käynnissä erillisrahoitettu esiselvityshanke vuoden 2021 kevään ja kesän aikana liittyen edellä mainittuun toimenpiteeseen. Poliisihallitus katsoo välttämättömäksi, että hankkeessa tehdyn esiselvityksen pohjalta tulee kiireellisesti käynnistää lainsäädäntömuutokset, joilla suomalaisten viranomaisten ja myös yksityistä sektoria koskeva tietojenvaihto tehostuu.

Lisäksi tulevissa rahanpesusääntelyn uudistamishankkeissa tulee selvittää mahdollisuutta siihen, että rahanpesun selvittelykeskukselle annettaisiin oikeus saada pyynnöstä rahanpesulain mukaisen ilmoitusvelvollisen laatima riskiarvio.

Poliisihallitus yhtyy lisäksi Keskusrikospoliisin lausunnossaan esille ottamiin seikkoihin.

Poliisijohtajan sijainen,

poliisiylitarkastaja

Samppa Holopainen

Poliisiylitarkastaja

Minna Ketola

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 06.10.2021 klo 14:53.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kilpeläinen Timo
Poliisihallitus